

[P. Mortensen.]

Skolekommissionen eller at omvendt 4 Medlemmer af et dansk Skolenævn skulde udpege et tysksindet Medlem til at indtræde som 5te Medlem i et dansk Skolenævn. For at undgaa en saadan Situation gives der i Lovforslagets § 2, Stk. 3, Undervisningsministeren Bemyndigelse til at bestemme, saafremt der ikke inden for Skolekommissionen findes en Repræsentant for Mindretallet, at det 5te Medlem i saa Fald vælges uden for Skolekommissionen blandt Kommunens Vælgere.

Alle Medlemmer af Skolenævnet skal naturligvis have dansk Indfødsret. Der har inden for Udvalget været nævnt, at der med Hensyn til Indstilling ved Besættelse af Lærerembeder muligvis kunde opstaa Vanskeligheder inden for Kommuner med flere Skoler, idet saadanne Kommuner naturligt maatte ønske Lærerne ansat ved Kommunens samlede Skolevæsen og ikke alene ved den Skole, til hvilken vedkommende Skolenævn har udpeget Læreren. I den Anledning er der i § 2, Stk. 3, sidste Afsnit, givet Undervisningsministeren Bemyndigelse til at træffe nærmere Bestemmelse om Valg af et Udvalg som Fællesrepræsentation for flere Skolenævn inden for samme Kommune til at foretage Indstilling af Besættelse af Lærerembeder, der er fælles for to eller flere Skoler.

Ud over de nu nævnte Ændringer indeholder Forslaget endnu en Række, men disse er alle af redaktionel Karakter, og jeg skal derfor ikke omtale dem.

Hele Udvalget er enigt med Undervisningsministeren om Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger her ved anden Behandling. Det var for at imødekomme de fra det tyske Mindretal gentagende fremsatte Ønsker om større Indflydelse paa det tyske Skolevæsens Styrelse i Sønderjylland, at det foreliggende Forslag blev fremsat. Det er derfor heldigt, at hele Udvalget har kunnet enes om den Affattelse, Lovforslaget nu har faaet, og at det tyske Mindretals Repræsentant her i Tinget, det ærede Medlem Hr. Schmidt, der har været Medlem af Udvalget og ogsaa Medlem af det nedsatte Underudvalg og derved har deltaget i alle de førte Forhandlinger, fuldt ud har kunnet slutte sig til Forslaget, som det nu foreligger. Det betyder uden Tvivl, at der nu maa blive større Ro og større Tilfredshed vedrørende Skolens Forhold i Sønderjylland.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa hele Udvalgets Vegne anbefale Lovforslaget

til Vedtagelse i den Skikkelse, hvori det nu foreligger.

Jørgen Gram: Det foreliggende Forslag indstilles, som det lige er refereret af den socialdemokratiske Ordfører, af samtlige Partier, der har været repræsenteret i Udvalget, til Vedtagelse i den ændrede Affattelse. Til Trods derfor kan jeg ikke undlade at gaa ind paa en Del af de Spørgsmaal, som har beskæftiget Udvalget i en Række Møder, og hvis Resultat nu foreligger.

Gennem mange Tider har Folkeskolen og dens Forhold til den skolepligtige Ungdom i Sønderjylland været et af de betydeligste Spørgsmaal, ja, vel det største Spørgsmaal i den folkelige Udvikling i hele Slesvig. Uforstand og Fejlgreb har gjort megen Skade. Mellemslesvig bærer tungest Vidnesbyrd derom. Det var en Lykke, at der med Genforeningen i 1920 blev indledet et nyt Afsnit for den sønderjyske Børneundervisning, for at sige det kort, i Folkeskolen under Former, der af de fleste anerkendtes som ypperlige som Basis for den dygtige Lærer for hans Gerning.

Lad mig her indskyde den Bemærkning, at over for den uheldige Lærer er det saamænd ligegyldigt, hvilke Arbejdskaar der skabes. Hans Virke giver dog aandeligt Tab. Naar nu Forholdene førte mig, at der maatte Ændring til i den sønderjyske Skolelov, og at Ministeren og Flertallet ønskede disse udstrakt til hele Landsdelen, saa vilde det have været beklageligt, om dette kunde være foregaaet uden at vække Opmærksomhed i Grænsebefolkningen. Ekkoet af økonomiske Spørgsmaals Drøftelse har jo ofte været højlydt. Heldigvis kan i dette Tilfælde afgjort det samme noteres. Selv om man i Sandhedens Interesse maa notere, at Lærere og Præster i den førte Diskussion har været de ivrigste og fleste Penne- og Ordførere, kender jeg den sønderjyske Befolkning indgaaende nok til at konstatere, at Optagethed med dette aandelige og kulturelle Spørgsmaal er til Stede, og at kun Ulyst til at træde frem og gribe Pennen er Aarsagen til, at vi ikke har set en Flod af Indlæg. Men hver af de sønderjyske Repræsentanter har sikkert personlig faaet Menings-tilkendegivelser, som har deres store Værdi, og jeg takker for de mig tilsendte.

Den direkte Aarsag til Lovændringen er, som bekendt, at det tyske Mindretal ønskede som sin lovfæstede Ret at kunne bestemme over egne Forhold i deres Skole.